

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 3, підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“

К и ї в
15 жовтня 2025 року
№ 187-2(І)/2025

Справа № 1-5/2025(374/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 3, підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Гришук О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Суб'єкт права на конституційне подання – Верховний Суд – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 8, частинам першій, другій статті 55, статті 129¹ Конституції України (конституційність) частину другу статті 3, підпункт 5

пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами (далі – Закон).

Частиною другою статті 3 Закону визначено, що:

„Судовий збір не справляється за подання:

1) заяви про перегляд Верховним Судом судового рішення у разі встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов’язань при вирішенні справи судом;

2) заяви про зміну чи встановлення способу, порядку і строку виконання судового рішення;

3) заяви про поворот виконання судового рішення;

4) заяви про винесення додаткового судового рішення;

5) заяви про розірвання шлюбу з особою, визнаною в установленому законом порядку безвісно відсутньою;

6) заяви про встановлення факту каліцтва, якщо це необхідно для призначення пенсії або одержання допомоги за загальнообов’язковим державним соціальним страхуванням;

7) заяви про встановлення факту смерті особи, яка пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підстави вважати її загиблою від певного нещасного випадку внаслідок надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

8) заяви про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку;

9) заяви про обов’язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу;

10) заяви про видачу обмежувального припису;

11) позовної заяви про відшкодування шкоди, заподіяної особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їх посадовою або службовою особою, а так само незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури або суду;

12) заяви, апеляційної та касаційної скарги про захист прав малолітніх чи неповнолітніх осіб;

13) клопотання про визнання і виконання рішення іноземного суду відповідно до міжнародного договору України, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України та яким не передбачено плати під час звернення до суду, подання апеляційної та касаційної скарги у таких справах;

14) заяви про встановлення факту смерті особи, яка загинула або пропала безвісти в районах проведення воєнних дій або антитерористичних операцій та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;

15) позовної заяви у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави;

16) позовної заяви, апеляційної скарги у справах про тимчасове обмеження права громадян України на виїзд за межі території України;

17) позовної заяви, апеляційної скарги у справах про заборону політичної партії, анулювання реєстраційного свідоцтва політичної партії;

18) позовних заяв та заяв Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення у період дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях;

19) апеляційної та касаційної скарги на ухвалу суду, постановлену за результатами розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби, або приватного виконавця під час виконання судового рішення“.

Підпунктом 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону визначено, що ставки судового збору встановлюються у таких розмірах: за подання до адміністративного суду апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду, – 1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

2. Зі змісту конституційного подання та долучених до нього матеріалів убачається таке.

Автор клопотання стверджує, що оспорювані положення Закону суперечать частині першій статті 8, частинам першій, другій статті 55, статті 129¹ Конституції України та обмежують право на справедливий суд.

Обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності Конституції України (неконституційності) оспорюваних положень Закону, Верховний Суд посилається на Конституцію України, юридичні позиції Конституційного Суду України, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, практику Європейського суду з прав людини, закони України „Про судоустрій і статус суддів“, „Про Конституційний Суд України“, Цивільний процесуальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України, постанову Пленуму Верховного Суду «Про звернення до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 3 та підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України від 08 липня 2011 року № 3674–VI „Про судовий збір“» від 12 вересня 2025 року № 14, судові рішення.

3. Розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до частини першої статті 147, пункту 1 частини першої статті 150 Конституції України, пункту 1 статті 7 Закону України „Про Конституційний Суд України“ до повноважень Конституційного Суду України належить вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів та інших правових актів Верховної Ради України.

Конституційне подання за формою і змістом відповідає вимогам статей 50, 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“; Верховний Суд згідно зі статтею 52 цього закону є належним суб’єктом права на конституційне подання.

Отже, є підстави для відкриття конституційного провадження у справі.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 51, 52, 61, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відкрити конституційне провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 3, підпункту 5 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами.

2. Унести пропозицію Голові Конституційного Суду України скликати засідання Великої палати Конституційного Суду України для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**